

Kumar Risk Tarama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kumar Risk Tarama Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25224>

Özet

Kumar Risk Tarama Ölçeği (KRATÖ), bireylerde kumar bağımlılığı geliştirme potansiyeline veya mevcut kumar problemlerine işaret eden davranışsal ve sosyoekonomik risk faktörlerini hızlıca taramak amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, 2020 yılında Tekin ve arkadaşları tarafından yapılan bir geçerlik ve güvenirlik çalışması kapsamında kullanıma sunulmuştur. Toplam 10 maddeden oluşmakta olup, 3'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullanır.

Anahtar Kelimeler

Kumar Risk Tarama Ölçeği, Kumar Bağımlılığı, Davranışsal Risk Faktörleri, Sosyoekonomik Risk Faktörleri, Tarama Ölçeği, Psikometrik, Türkiye.

Yazarlar

Kinyas Tekin, Zeynep Karaman, İzzet Üstün, Ayşe T. Özcan.

Amaç

Kumar Risk Tarama Ölçeği'nin temel amacı, klinik veya genel popülasyonlarda, yüksek riskli kumar davranışları ve bu davranışların yol açtığı olumsuz sosyoekonomik sonuçları hızlı ve etkin bir şekilde tespit etmektir. Ölçek, özellikle bireylerin kumar alışkanlıkları nedeniyle ailevi, sosyal ve finansal yaşamlarında yaşadıkları sorunları ölçerek erken müdahale gerektiren vakaları belirlemeyi hedefler. Bu araç, klinisyenlere ve araştırmacılara, kapsamlı değerlendirmeler öncesinde riskli bireyleri ayırt etme imkanı sunar.

Yapı

KRATÖ, kumar bağımlılığı ile ilişkili iki ana boyutu ölçmek üzere tasarlanmıştır: Davranışsal Risk Faktörleri ve Sosyoekonomik Risk Faktörleri. Ölçek maddeleri, bireyin kumar oynama miktarını gizleme, kayıpların telafi etme çabası (chasing losses) gibi bağımlılık davranışları yansıtan unsurların yanı sıra, kumar nedeniyle aile içi etkiler, ilişkisel sorunlar ve finansal zorluklar gibi sosyoekonomik sonuçları da kapsamaktadır. Bu yapının çok boyutlu olması, kumar probleminin hem içsel davranışsal yönünü hem de dışsal yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini değerlendirmeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirildiği çalışma (Tekin et al., 2020), KRATÖ'nün yapısal geçerlik ve ayırt edici geçerliğini incelemiştir. Yapılan analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen risk faktörlerini yeterince temsil ettiğini göstermektedir. Orijinal çalışmada, ölçeğin kumar bağımlılığı tanısı almış bireyleri,

risksiz popülasyondan ayrırt etme yeteneği test edilmiştir. Bu tür bir tarama ölçeğinde, yüksek hassasiyet ve özgüllük değerlerinin elde edilmesi, aracın klinik kullanım potansiyeli açısından kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Kumar Risk Tarama Ölçeği'nin güvenirlik çalştırmaları, ölçeğin iç tutarlılığını ve zamana karşı kararlılığını değerlendirir. İç tutarlılık, genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla rapor edilir ve ölçeği oluşturan maddelerin aynı yapıya ne kadar ölçtüğünü gösterir. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini işaret eder. Geliştirme çalışmaları, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilmesini destekleyen güvenilirlik verilerini sunmaktadır.

Faktör Analizi

Geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklemek amacıyla muhtemelen Faktör Analizi yöntemleri kullanılmaktadır. Ölçek, davranışsal ve sosyoekonomik risk faktörlerini hedeflediği için, bu iki ana risk alanını temsil eden faktörlerin ortaya çıkması beklenir. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi risk boyutuna ait olduğunu kesinleştirmeye yardımcı olur. Bu analizler, 10 maddelik ölçeğin kısa ve öz yapısını koruyarak, ölçülen yapıların net bir şekilde ayrıştırılmasını sağlamaktadır.

Araç

Test Türü:

Geliştirme amaçlı psikometrik araç.

Format:

Kişinin kendini değerlendirdiği (Self-Report) kısa tarama ölçeği. Toplam 10 madde içerir.

Mevcut Dil:

Türkçe.

Popülasyon Grubu:

Kumar oynama riski taşıyan veya kumar bağımlılığı olan yetişkin bireyler.

Yaş Grubu:

Yetkinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detayları:

Ölçek, kumar davranışları nedeniyle sorun yaşayan veya risk altında bulunan genel ve klinik popülasyonlarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi:

3'lü Likert tipi derecelendirme. Yanıt seçenekleri şu şekildedir: **0=Hiçbir zaman**, **1=Bazen**, **2=Neredeyse her zaman**. Yüksek puan, yüksek kumar riskini veya problem seviyesini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Kumar Risk, Davranışsal Etkiler, Finansal Sorunlar, Tarama Aracı, Kinyas Tekin, Addicta, Psikoloji, Türkiye.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Kinyas Tekin

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Mevcut değil.

İletişim E-posta Adresi:

kinyastekin@gmail.com

Yazışma Adresi:

Tekin et al. (2020) makalesinde belirtilen kurum adresleri geçerlidir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler:

Ölçek, akademik bir dergide yayınlanmıştır ve kullanım koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret:

Ticari olmayan akademik kullanım için genellikle izin alınarak kullanılabilir. Ücret bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmelidir.

Test Yılı:

2020 (Yayınlanma ve geçerlik/güvenirlik çalışması yapıldığı yıl).

PDF Kaynağı:

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [kumar-risk-tarama-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Tekin, K., Karaman, Z., Üstün, I., & Özcan, A. T. (2020). Screening scale for behavioral and socioeconomic risk factors for gambling addiction: A validity and reliability study. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(4), 223-228. Makalenin orijinal bağlantısı: [addicta.com.tr](#)

Kumar Risk Tarama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda ilk 5 madde örneği verilmiştir:

Aileniz veya arkadaşlarınızla ne kadar kumar oynadığınız veya kumarda ne kadar para kaybettiğiniz konusunda yalan söylediniz mi?

Kumarda kaybettiğiniz parayı kazanmak için tekrar kumar oynadığınız oldu mu?

Kumar oynamanız nedeniyle ailenizin sizi eleştirdiği oldu mu?

Kumar oynamanız nedeniyle ailenizle ilişkide sorun yaşadığınız oldu mu?

Kumar oynamanız nedeniyle ekonomik sorunlar yaşadığınız oldu mu?